

Smaltování. Technika stará tisíce let

NÁDOBÍ. Dříve bývalo smaltované nádobí bílé nebo černé, dnes je nádobí k dostání v různých barevných kombinacích.

Foto archiv Belis

Smaltování má více jak dva tisíce let dlouhou historii.

Veronika Doležalová

Smalty se používaly především na luxusních výrobcích. Velký rozmach zažily v době Byzantské říše, kdy sloužily k vytváření velkých obrazů a náboženských předmětů.

Smalty se využívaly i na území Velkomoravské říše. Zbytky smaltované techniky můžeme objevit na mnoha historicky cenných památkách, například na svatováclavské přilbě.

Svého vrcholu dosáhla smaltovací technika nejspíše v období secese. Šperky z té doby představují skutečně špičkové

kombinace zlatnických i emailérských technik. V devatenáctém století se pak začíná rozšiřovat výroba smaltovaného plechového nádobí.

Dlouhá životnost

Smaltování je technika, která umožňuje upravit povrch kovových předmětů tak, aby sloužily velmi dlouho. Na kovový povrch se nanáší anorganické sklo, které se za vysokých teplot taví. Při tepelném zpracování tak dochází k vytvoření skelného, tvrdého a odolného povlaku.

Podle starých záznamů se uvádí, že výroba litinových odličků začala na českém území již v šedesátých letech sedmnáctého století. Prameny

uvádějí, že výroba litinových odličků a různého nářadí byla zahájena na panství Červený Hrádek, které patřilo Kryštofu z Karlovic. Zboží se vyváželo především do Saska.

Smaltované nádobí se začalo vyrábět v Čechách až v roce 1842 ve slévárenské huti v Novém Jáchymově na Berounsku a také ve slévárně v Blansku na Moravě. Výroba se rozšířila a nádobí se stalo dostupnější.

Se smaltovanými výrobky se setkáváme prakticky všude. Smaltované cedule, které vidíme v ulicích, vynikají svojí odolností proti povětrnostním vlivům a smaltované hrncečky zase výborně odolávají agresivnímu prostředí v myčce.

Na rozdíl od dob našich babiček, smaltované nádobí už

není pouze v barvě bílé nebo černé. Nádobí v současnosti hraje všemi barvami a některé firmy zdobí jednotlivé kousky originálními malbami.

Jihočeská tradice

České Budějovice jsou známou lokalitou výroby smaltovaného nádobí. V roce 1893 byla ve Vrátně založena veřejná obchodní společnost Westen & Hasenclever, která se zabývala výrobou smaltovaného nádobí a kovového zboží.

V roce 1951 vznikl ze tří smaltoven samostatný národní podnik Sfinx. Soudobým nástupcem je firma Belis, která neustále zdokonaluje své výrobní postupy s důrazem na kvalitu a úsporu nákladů.

Cílem společnosti se stala produkce kvalitního nádobí za přijatelnou cenu. Historie firmy se datuje od roku 1994 a se svým obratem se stala jedním z nejvýznamnějších podniků v jižních Čechách.

Zájemci se o smaltovaném nádobí mohou dozvědět více v muzeu smaltu v Netvořicích na Benešovsku. V přebudované stodole výtvarnice Jindry Šmídové najdou širokou expozici smaltovaného nádobí a podobných předmětů. Paní domácí je pak sama provede a kromě prohlídky nabídne také spoustu zajímavostí o smaltu a technologii jeho výroby.

Zdroje: www.belis.eu, www.artkeramika.cz, www.benesovsko.info.cz, www.darekoli.cz

Inzerce

100064769

JARNÍ AKCE

Vyzkoušejte českou kvalitu za mimořádně výhodné ceny!!!

24.2. - 24.3.2011

výprodej volných kusů z exportních zakázek
Firma Belis je největší český výrobce smaltovaného nádobí

speciální

pravé české hrnce a rendlíky

od 125,-

199,-

* kvalitní smaltovaný povrch
* absolutně zdravotně nezávadné vaření

MADE BELIS CZ

ČESKÉ BUDĚJOVICE

PRODEJNA Belis

prodejna BELIS - Rudolfovská 111 / Č. Budějovice / otevřeno: 6.00 - 17.00hod tel. 724 058 312

zastávka MHD Nové Vráto, linka č. 1